

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded

Faculty of Humanities

Subject: Economics (DSC) / DSM (Minor)

B. A. First Year

Semester- I

अ. क्र.	पेपर क्र.	पेपर चे नाव	पेपर कोड
०१	Optional	भारतीय अर्थव्यवस्था-१	HECOCT1101
०२	Optional	पर्यावरणीय अर्थशास्त्र-१	HECOCT1102
०३	VSEC	ई-बँकिंग	HECOSC1101
०४	GE	स्पर्धा परीक्षेचे अर्थशास्त्र-१	HECOGE1101

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड.

बी. ए. प्रथम वर्ष अभ्यासक्रम (NEP : 2020 नुसार)

विषय - अर्थशास्त्र

सेमेस्टर - I

पेपर कोड - HEC OCT1101

पेपरचे नाव : भारतीय अर्थव्यवस्था - I (OPT)

घटक क्र. १) भारतीय अर्थव्यवस्थेची रचना

- १.१. अर्थव्यवस्थेचा अर्थ आणि प्रकार - भांडवलशाही अर्थव्यवस्था, समाजशाही अर्थव्यवस्था, मिश्र अर्थव्यवस्था
- १.२. भारतीय अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये
- १.३. आर्थिक संरचना : ऊर्जा - ऊर्जेचे महत्व, ऊर्जेचे स्रोत, ऊर्जेचे संकट आणि उपाययोजना, वाहतूक - वाहतुकीचे प्रकार, समस्या आणि प्रगती

घटक क्र. २) भारतीय अर्थव्यवस्थेसमोरील प्रमुख आव्हाने

- २.१. लोकसंख्या : लोकसंख्या वाढीची करणे, बेरोजगारी : बेरोजगारीची करणे
- २.२. दारिद्र्य आणि विषमता - दारिद्र्यचा अर्थ आणि करणे
- २.३. मानवी विकास निर्देशांक - अर्थ आणि घटक

घटक क्र. ३) भारतातील नियोजन

- ३.१. भारतीय आर्थिक नियोजनाचा अर्थ, उद्दिष्टे आणि दोष
- ३.२. नीती आयोग - नीती आयोगाची रचना, वैशिष्ट्ये, उद्दिष्टे आणि कार्य
- ३.३. नियोजन मंडळ आणि नीती आयोग यांच्यातील फरक

घटक क्र. ४) पर्यावरणीय समस्या

- ४.१. हवामान बदल, ग्लोबल वॉर्मिंग - कारणे, परिणाम आणि उपाययोजना
- ४.२. शाश्वत विकास - शाश्वत विकासाची ध्येये आणि यशस्वीता
- ४.३. हरित अर्थव्यवस्था - कार्बन फुटप्रिंट कार्बन ट्रेडिंग

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड.

बी. ए. प्रथम वर्ष अभ्यासक्रम (NEP : 2020 नुसार)

विषय - अर्थशास्त्र

सेमेस्टर - I

पेपर कोड - HEC OCT1102

पेपरचे नाव : पर्यावरणीय अर्थशास्त्र - I (OPT)

घटक क्र. १) प्रस्तावना

- १.१. पर्यावरणीय अर्थशास्त्राचा अर्थ, स्वरूप, आणि व्याप्ती
- १.२. पर्यावरणीय अर्थशास्त्राचे महत्व
- १.३. अर्थव्यवस्था आणि पर्यावरण यांच्यातील आंतरसंबंध

घटक क्र. २) पर्यावरणीय समस्या

- २.१. प्रदूषण : कारणे, परिणाम आणि उपाय (जल प्रदूषण, हवा प्रदूषण आणि जमीन प्रदूषण)
- २.२. हरित गृह परिणाम - अर्थ, परिणाम आणि उपाययोजना
- २.३. हवामान बदल - अर्थ, परिणाम आणि उपाययोजना

घटक क्र. ३) नैसर्गिक सांसाधने

- ३.१. जंगल संसाधन - अर्थ आणि महत्व
- ३.२. खनिज संसाधन - अर्थ आणि महत्व
- ३.३. जल संसाधन - अर्थ आणि महत्व

घटक क्र. ४) पर्यावरणीय संरक्षण

- ४.१. पर्यावरणाच्या संरक्षणासाठी सार्वजनिक आणि खाजगी क्षेत्राची भूमिका
- ४.२. पर्यावरणीय शिक्षण (उद्दिष्ट्ये आणि व्याप्ती)
- ४.३. केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळ (संरचना आणि कार्ये)

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड.

बी. ए. प्रथम वर्ष अभ्यासक्रम (NEP : 2020 नुसार)

विषय - अर्थशास्त्र

सेमेस्टर - I

पेपर कोड - HECOG1101

पेपरचे नाव : स्पर्धा परीक्षेचे अर्थशास्त्र भाग - I (GE)

घटक क्र. १) भारतीय अर्थव्यवस्थेचे स्वरूप

- १.१. भारतीय अर्थव्यवस्थेची भौगोलिक वैशिष्ट्ये
- १.२. दारिद्र्य आणि बेरोजगारी – अर्थ आणि प्रकार
- १.३. वृद्धी आणि विकास – अर्थ आणि फरक

घटक क्र. २) अर्थसंकल्प

- २.१. अर्थसंकल्पाचा अर्थ आणि उद्दिष्टे
- २.२. अर्थसंकल्पाचे प्रकार
- २.३. महसुली खर्च आणि भांडवली खर्च – अर्थ आणि वैशिष्ट्ये

घटक क्र. ३) कृषि

- ३.१. भारतीय अर्थव्यवस्थेत कृषि क्षेत्राचे महत्व
- ३.२. कृषि अनुदान – अर्थ आणि प्रकार
- ३.३. किमान आधारभूत किंमत – अर्थ आणि उद्दिष्टे

घटक क्र. ४) महाराष्ट्राची अर्थव्यवस्था

- ४.१. महाराष्ट्राच्या अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये
- ४.२. महाराष्ट्राच्या अर्थव्यवस्थेसामोरील आव्हाने
- ४.३. महाराष्ट्रातील प्रादेशिक विषमता

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड.

बी. ए. प्रथम वर्ष अभ्यासक्रम (NEP : 2020 नुसार)

विषय - अर्थशास्त्र

सेमेस्टर - I

पेपर कोड - HECOSC1101

पेपरचे नाव : ई-बँकिंग (VSEC)

घटक क्र. १) भारतातील बँक व्यवसाय

- १.१. भारतातील बँकिंग व्यवसायाचा इतिहास
- १.२. व्यापारी बँक - कार्ये
- १.३. केंद्रीय बँक - कार्ये

घटक क्र. २) ई-बँकिंग

- २.१. ई-बँकिंग : अर्थ आणि वैशिष्ट्ये
- २.२. ई-बँकिंगचे फायदे आणि मर्यादा
- २.३. ई-बँकिंग सेवा – इंटरनेट बँकिंग

घटक क्र. ३) इंटरनेट बँकिंग

- ३.१. विविध साधनांचा वापर- जसे – NEFT, RTGS, IMPS आणि UPI
- ३.२. इंटरनेट बँकिंगच्या साधनांचा वापर – मोबाईल बँकिंग, ATM बँकिंग, डिजिटल वॉलेट
- ३.३. पेमेंट गेटवे (क्रेडीट कार्ड आणि डेबिट कार्ड)

घटक क्र. ४) ई-बँकिंग सुरक्षा

- ४.१. सायबर सुरक्षा – संकल्पना आणि आवश्यकता
- ४.२. इंटरनेट बँकिंग मध्ये साबर सुरक्षेचा वापर
- ४.३. बँकिंग क्षेत्रात सायबर सुरक्षेतिल रोजगार